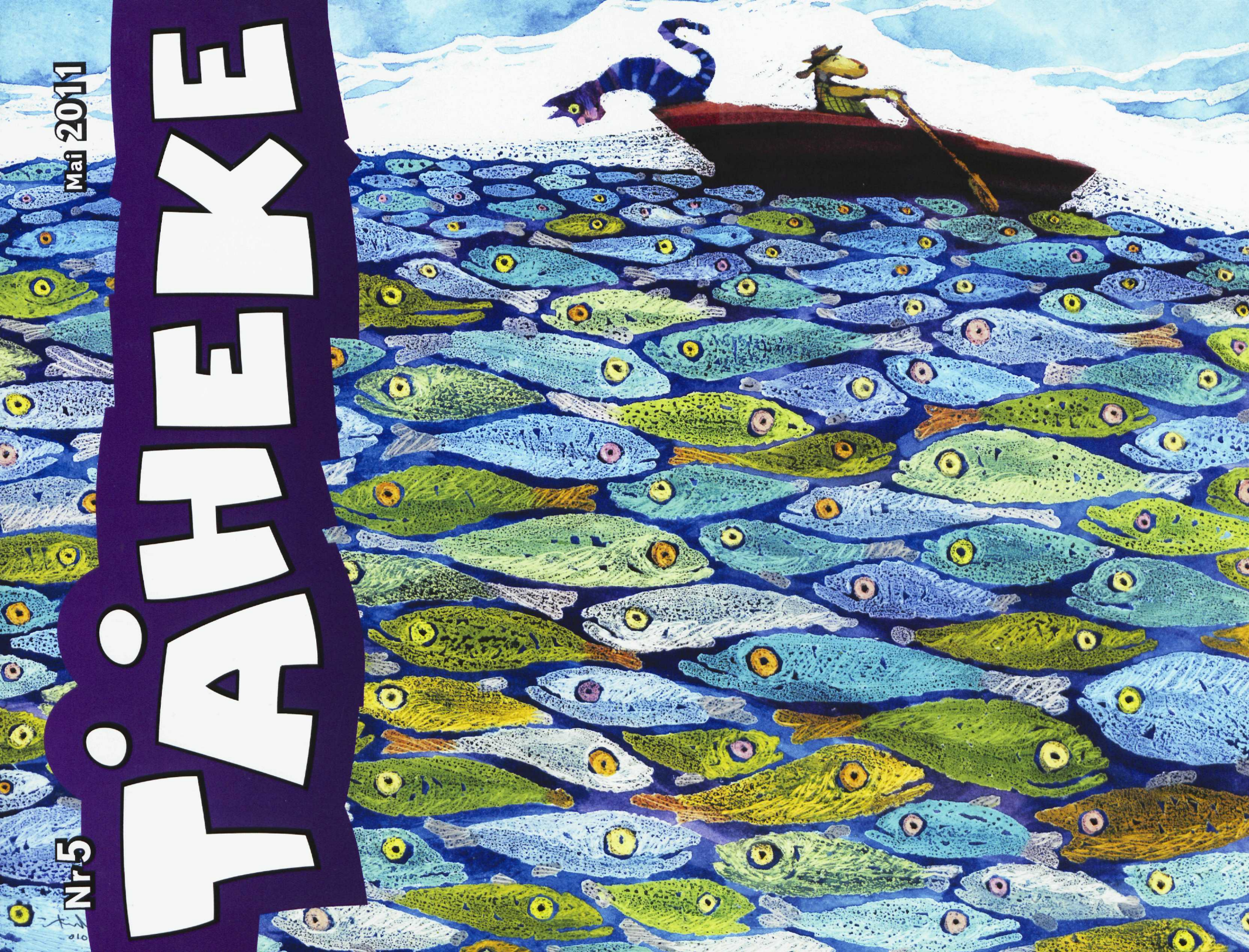

Mai 2011

Nr 5

TRAHKE

WWW.LASTEKAS.EE

WWW.TAHEKE.DELFI.EE

Ühel päeval, kui Arno ja Teele üheskoos koolimajja jõudsid, oli maja lukus ja uksele silt: „VAHEAEG”. Pikk ja raske kooliaasta oli ükskord ometi läbi saanud. Samuti oli läbi saanud ka talv – enam ei pidanud kandma sooje jopesid, sülle, mütse ega isegi kindaid! Lumi oli ära sulanud, lilled õitsetid ja linnud laulsid, ning lapsed võisid õue minna ainult koolivormi väel.

Sellegipoolest oli Arnol põhjust silmi pühkida – oli ta ju kord juba selline õrnahingeline poiss. Teele aga hüüdis ...

Mida Teele hüüdis?

Ootame vastuseid kuni 18. maini aadressile taheke@taheke.ee või Täheke toimetuse aadressile Roosikrantsi 6, 10119 Tallinn. Vastusele palume lisada kindlasti oma nimi, vanus ja aadress!

Parimatele vastajatele on auhinnaks Kristiina Kassi raamat „Kasper ja viis tarka kassi“ ja Tiia Selli raamat „Kuningas Lambapea ja Piripoti kuningriik“ kirjastuselt Tänapäev.

Eelmisel korral tahtsime teada, mida ütles Berta isa selgituseks, miks ta ühe väikese muna kallal sellist hulka tööriistu tarvitab. Seekord kogunes naljakaid vastuseid päris palju. Aitäh kõigile nuputajatele!

Võiduvastused:

Isa teatab: „Ma pean sellepärast augu sisse tegema, et muidu ei paista päike välja!“
Henri Karba, 10 a, Tabasalu

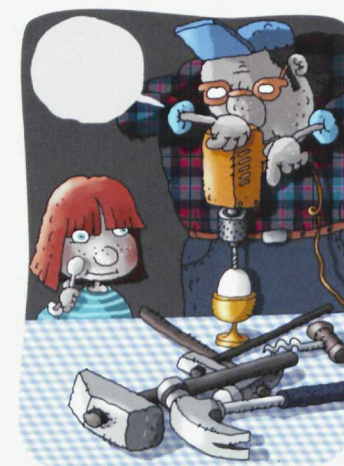
„Peame kindlaks tegema, kas muna sees on kukk või kana – siis teame, kas värvida muna siniseks või punaseks!“
Egert Arujõe, 9 a, Võru

„Oled sa kindel et see muna on meie kanalast – ja mitte teiselt planeedilt?“
Karl Robert Kuum, 12 a, Tartu

Henri saab auhinnaks Täheke naljaraamatu „Kükitav mannatera“, Egert raamatu „Kunksmoor“ ning Karl Robert kaks raamatut Lemony Snicketi „Õnnetute lugude“ sarjast.

Palju õnne!

Kõik auhinnad saab kätte posti teel.

Joonistanud Hillar Mets

SISUKORD

Suur maskirongkäik	3
Luuletused emadepäevaks	5
Jutud <i>Tanel Mällo</i>	6
Kuidas supikulp lasteaias käis <i>Andrus Kivirähk</i> ..	8
Lugu juuksur Kammi-Kaarlist <i>Jaanus Vaiksoo</i> ...	10
Meisterdus <i>Paberpärlitest kaelakee</i>	11
Rütmisalm	12
Loodus <i>Kivi metsast</i>	14
Post	16
Nali	18
Arva ära!	19
Koomiks	20

TÄHEKE

SA Kultuurileht lasteajakiri
ASUTATUD JAANUARIS 1960 + ILMUB KORD KUUS

Toimetuse aadress:
Roosikrantsi 6, 10119 Tallinn
taheke@taheke.ee
Telefon 646 3697

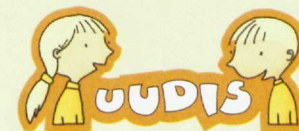
Peatoimetaja Ilona Martson
Kunstiline toimetaja Priit Rea
Makett Dan Mikkin

Tähekest saab tellida otsekorralduslepinguga
www.tellimine.ee
telefon 617 7717

Esikaane on joonistanud Soome kunstnik Virpi Talvitie
TÄHEKEST TOETAB EESTI KULTUURKAPITAL

SUUR MASKIRONGKÄIK TALLINNA VANALINNAS

PÕNEV SELTSKOND MUINASJUTUTEGELASI, KÕIGE EES MASKID
TÜRI GÜMNAASIUMIST

Rahvusvahelisel lasteraamatupäeval, 2. aprillil, kogunes Eesti lastekirjanduse keskuse lähisteles kirju seltskond. Kus oli alles Pipisid, Sipsikuid, Sammalhabemeid, Potsatajaid, Genasid, väikesi ja suuri nõidu, Buratinosid, pörsaid, hunte, hiiri, kasse, rebaseid ja muid lasteraamatute tegelasi! Kohal oli lapsi omameisterdatud maskides üle terve Eestimaa. Kokku osales suures raamatutegelaste maskirongkäigus ligi 600 inimest.

Rongkäigu korraldasid Eesti lastekirjanduse keskus, rahvusvahelise noorsookirjanduse nõukogu Eesti osakond, Euroopa kultuuripealinn Tallinn 2011 ja ajakiri Täheke. Kaasa aitasid aga pea kõik maakondade rahvaraamatukogude lasteosakonnad, kes kohapeal lahedamad maskid välja valisid.

PROTOSIIILUS RAAMATUST
„SÖÖRASÖÖ“

KOLM PÖRSAKEST JA KURI
HUNT LÄÄNE-VIRUMAALT

HUNDI MASK RAPLAMAALT

RONGKÄIGUL OSALES KA NUKUTEATRI ESINDUS – SIPSIK NING „NAKSITRALLIDE“ LAVASTUSE SUURED NUKUD.

„KAKUKESE“ SIILIONU VÖRUMAALT

4

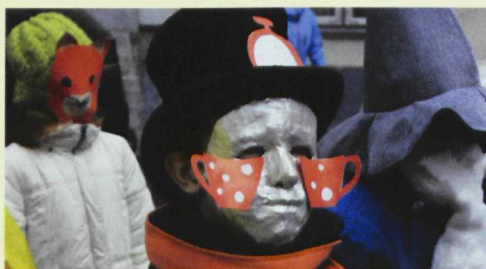
JAAN RANNAPI „NUBLU“ IDA-VIRUMAALT

Rongkäik algas täpselt keskpäeval. Kõige ees kõndis kapten Trumm (Alar Haak Estoniast) ning kohe seejärel põristas trummide ansambel Trumm-lt. Rongkäigu lõpetas Tallinna ülikooli puhkpilliorkester.

Osalejad kandsid käes loosungeid kuulsate lausetega nagu „Rahu, ainult rahu!“ („Karlsson katuselt“) või „Mis kinni ei jää, saab kinni löödud!“ („Kevade“) ning liikusid mööda Pikka tänavat Mündi tänava kaudu Raekoja platsile. Seal tehti tiir ning tervitati Sten

KAPIUKSE KOLLID IDA-VIRUMAALT

„ALICE IMEDEMAA“ KÜBARSEPP TALLINNAST

Roosi muinsajutuvõistluse laureaate. Seejärel siirduti mööda Kinga tänavat taas Pikale tänavale ja edasi Liall tänavale asuva Nukuteatrini. Nukuteatris said kõik rongkäigus osalejad nautida tasuta etendust „Nukumängu ABC“ ja külastada NUKU muuseumi.

Samal päeval avati Eesti lastekirjanduse keskus ka suur rahvusvaheline pildinäitus „Meremuinasjutud“. Näituselt on pärit ka selle Tähekesse kaanepilt. Näitus on lahti 14. maini. Tulge vaatama!

Ilona Martson, pildistanud Priit Rea

KASS BASILIO JA REBANE ALICE TALLINNA PRANTSUSE LÜTSEUMIST

LÖVI JA PÄHKLIPUREJA MUSTVEEST

RAPUNSEL JA SAMMALHABE VILJANDI GÜMNAASIAMIST

Lotta Seisler

KAS KA SINU PERES EMA?

KAS KA SINU PERES EMA
AINSANA TEEB PAHANDUST?
MIKS SIIS MUIDU AINULT TEMA
KRAAMIB TEISTE VARANDUST?

KAS KA SINU PERES EMA
AINSANA SÖÖB TOITU TA?
MIKS SIIS MUIDU AINULT TEMA
NÕUSID PESEB-LOPUTAB?

KAS KA SINU PERES EMA
ON JÕULU AJAL PARIM LAPS?
KAS SIIS SELLEPÄRAST TEMA
ROHKEM KINKE SAAB KUI PAPS?

Siiri Laidla

EMME TUJU

VAHEL MEIE EMME TUJU
VÕTAB KRAAMIMISE KUJU.
SIIS TA UKSI-AKNAID PÜHIB,
TREPINURGAS TOLMU NÜHIB,
HILJEM KASTRULEID POLEERIB,
VÄRSKEID KURKE MARINEERIB.
AINA KÜPSETAB JA KEEDAB,
KÖÖGIS KAUA AEGA VEEDAB.

PEAGI HÖRGUD KOOGILÕHNAD
PRISKEKS TEEVAD KA KÕIK KÕHNAD.
RUTTU TELEKAS NÜÜD KINNI,
PISTKEM EMME KOOGID KINNI!

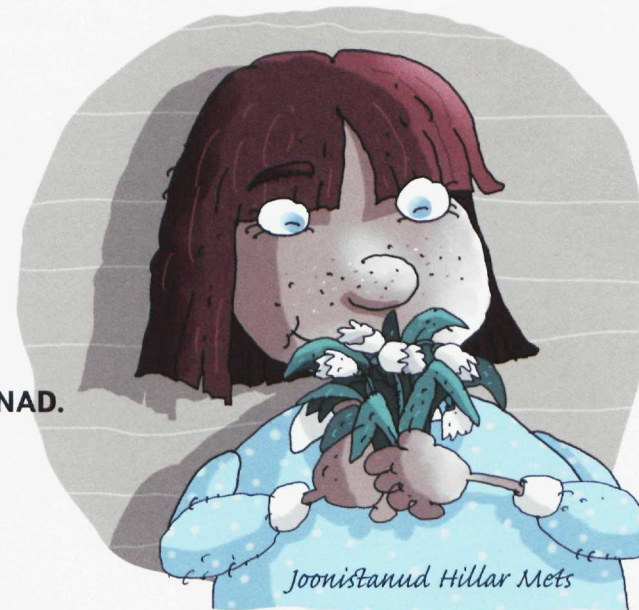
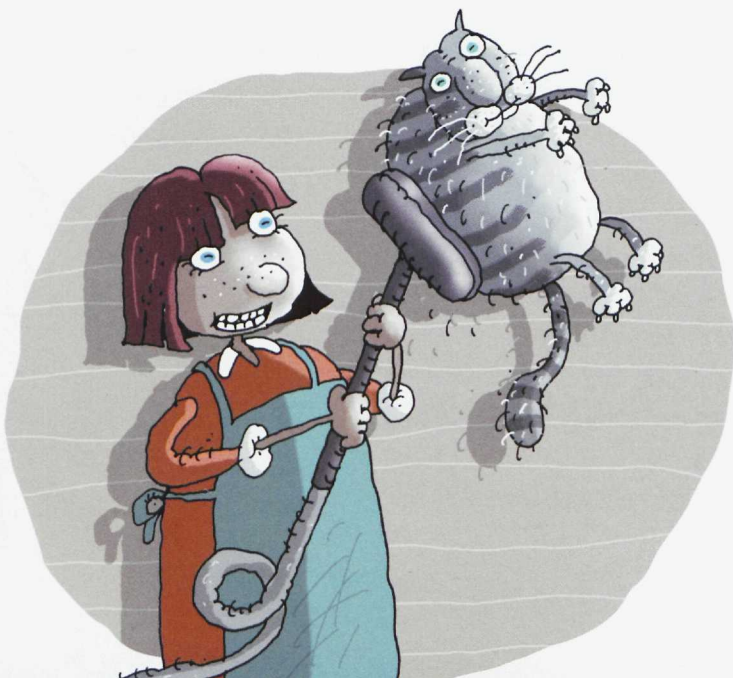
Liina Ponetajev

KÕIGIL ON KUSAGIL EMA

LASTEL ON KODUD JA EMAD.
JAH, KUSAGIL KÕIGIL NAD ON.
KOKKU SAAVAD LAPSED JA EMAD,
KUI NENDEL VÕIMALUST ON.

LASTEL KODUDES ELU ON PAIGAS:
EMA KÖÖGIS, AIAS VÕI POES.
LASTEKODUD ON TEISTMOODI PAIGAD.
LAPS EHK EMA KIRJU SEAL LOEB?

ON JU KINDEL, ET KÕIGIL ON EMA.
KAS KAUGEL VÕI LÄHEDAL,
JA ALATI MÕELDA SAAB TEMAST.
SEE MÕTE MEID LÄHENDAB.

Joonistanud Hillar Mets

Tanel Mällo

JUHTUS

Mõnikord muutub ema halvaks ning hakkab lastega kurja nalja tegema.

Ta ütleb Mikule: „Ära puuduta suhkrutoosi kaant, seal sees on koll!”

Ja küsib Mikoliinalt, kas ta on paha laps.

Aga siis varsti ta ikkagi ütleb jälle: „Selle suhkruga võtame kohe midagi ette. Selleks me siin ju oleme.”

Ja lapsed teavad jalamaid, et kohe hakkab taas midagi põnevat juhtuma.

Teinekord on nii, et Miku viskab oma kartuli juhusliku inimese suunas ja hüüab: „Hammusta ise!”

Aga hetk hiljem sööb ta jälle rahulikult moosi ning üritab

isale taignase käega pai teha ja teda suule suudelda.

Kui Mikoliina vannitoas kassiga mängides ukseklaasi katki lööb, hambapastatuubile peale astub ning huulepulgaga põrandale mitu suurt ringi joonistab, on teistel alguses teda samuti keeruline mõista.

Kõigepealt ei saa kass aru, miks ta oma ringi seest enne välja ei või tulla, kui Mikoliina oma ringi sisse läinud on.

Seejärel ei saa Liina aru, miks ta pinal hambapastat täis on.

Isa ei saa aru, miks see just praegu pidi juhtuma, kui ema teatrisse läks.

Ja ometi on kõik väga lihtne.

Tanel Mällo

KÕIK SUJUB TÄIUSLIKULT

„Tere hommikust proua,” ütleb tuppa astuv ettekandja.

„Tere hommikust, härra,” ütleb tuppa astuv ettekandja.

Ema ja isa noogutavad lahkelt.

Ettekandja asetab hõbedase kandiku küpsiste ja tomatiga nende kõrvale voodile.

„Kohe toon ka teie joogi,” ütleb ettekandja viisakalt ning kaob hetkeks ruumist.

Ja tuleb kohe tagasi.

„Palun väga,” ütleb ta. Ja asetab suure kruusi vett samuti kandikule.

„Mm, see on nii maitsev,” ütleb ettekandja. Ja võtab voodiservale toetudes veidi tomateid.

Ettekandja sööb ka küpsiseid ja ajab natuke puru voodisse.

„Kas me saame teid veel kuidagi aidata,” küsib isa viimaks.

„Ma soovin täna ujulasse minna,” vastab ettekandja.

Aga enne peab ema nõud ja köögi seina ära pesema. Ja isa korjab taldrikute killud kokku.

Ning siis nad juba lähevadki.

Tanel Mällo

KOER

„Ma tahan endale päris koera,” ütleb Mikoliina hommikul.

„Ma tahan endale oma koera,” nuuksub Mikoliina, kui ta jala ära lööb ja trepil nutab.

„Ma tahan, et mul oleks koer,” selgitab ta õhtul voodis kätega näidates.

„Missugune see koer on?” küsib isa veel kord.

„Ta on oranži värvi ja täppidega. Silm on ka niisugune,” kirjeldab Mikoliina lahkelt uuesti.

„Mida ta sinuga koos teeb?” tahab isa täpsustada.

„Me jookseme koos, ja siis ma annan talle süüa. Ta magab minu voodis.”

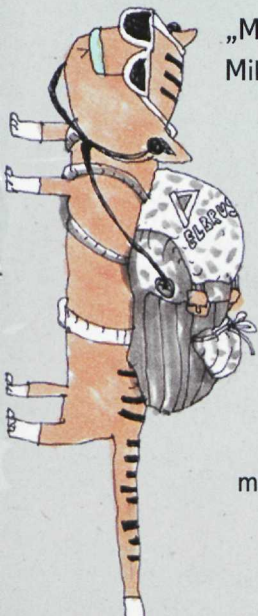
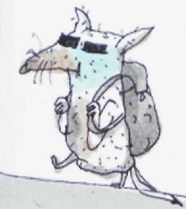
„Ja kus ta praegu on?” küsib ema.

„Praegu ta elab oma ema ja isa juures. Ta on alles nii väike.” Mikoliina näitab kahe sõrmega. Ja isa räägib edasi:

„Koer küsib oma ema käest: „Kas ma juba saan endale päris oma Mikoliina?” Ja koera ema küsib: „Milline see Mikoliina on?” Ja koer räägib: „Ta on selline roosa ja kuldsete triipudega.” Ning kuni selle ajani kohtuvad koer ja Mikoliina unes ning elavad õnnelikult tänapäevani.”

„Juba magab,” imestab ema vaikselt.

„Auh!” ütleb isa ettevaatlikult ja tõmbab Mikoliinal keelega üle põse.

Joonistanud Olga Pärn

Andrus Kivirähk

KUIDAS SUPIKULP LASTEAIAS KÄIS

Ühel päeval tuli Sander lasteaeda, supikulp kaenlas. Teised lapsed hakkasid naerma ja kasvataja küsis:

„Sander, miks sa kulbi kaas tõid? Mida sa sellega teha mõtled?“

„Kaissu võtan,“ vastas Sander. Teised lapsed naersid veel valjemini.

„Sander, ega siis supikulpi voodisse ei võeta,“ seletas kasvataja. „Kaissus käivad ikka kaisuloomad. Vaata – Maril on väike kassike, Rasmusel roosa elevant, Sonjal patsidega nukk, Luukasel karumõmm. Ikka mänguasi tuleb lasteaeda tuua, mitte kulp.“

„Aga mul hakkas kulbist kahju,“ ütles Sander. „Mänguasjad käivad kogu aeg lasteaias ja

neid võetakse iga päev kaissu, aga supikulp ripub päevad läbi kapis. Ma vaatasin teda eile õhtul ja ta tundus nii õnnetu. Õue teda kunagi ei viida, kaissu ta ei saa ... Tema elu on nii igav!“

Teised lapsed enam ei naernud, vaid vaatasid kulpi haletsusega. Ja väike Sonja hakkas koguni nutma.

Kui jõudis kätte magamiseaeg, võttiski San-

der kulbi kaissu. Kulp lamas tema kõrval, pea kenasti padjal ja tundus nüüd olevat päris õnnelik.

Järgmisel päeval polnud ühelgi lapsel mänguasju kaasas. Mari oli toonud lasteaeda hoopis pudrunuia, Rasmusel oli kotis tolmuimeja voolik. Sonja tõi laualambi ja Luukas kingalusika. Aga Sander oli sedapuhku kaasa võtnud triikraua.

„Lapsed, mis teil ometi arus on?“ ehmus kasvataja. „Miks te kõik need asjad kaasa vedasite?“

„Nad olid nii õnnetute nägudega!“ hüüdsid lapsed kooris. „Nad tahtsid õue! Nad tahavad meie kaisus magada!“

Ning Rasmus lisas:

„Tegelikult tahtis terve tolmuimeja kaasa tulla, aga ta oli liiga raske, ma ei jaksanud teda tassida. Siis me leppisime kokku, et täna võtan ma ainult vooliku, aga homme toob isa mind autoga lasteaeda ja siis võtan ma kaasa kogu tolmuimeja.“

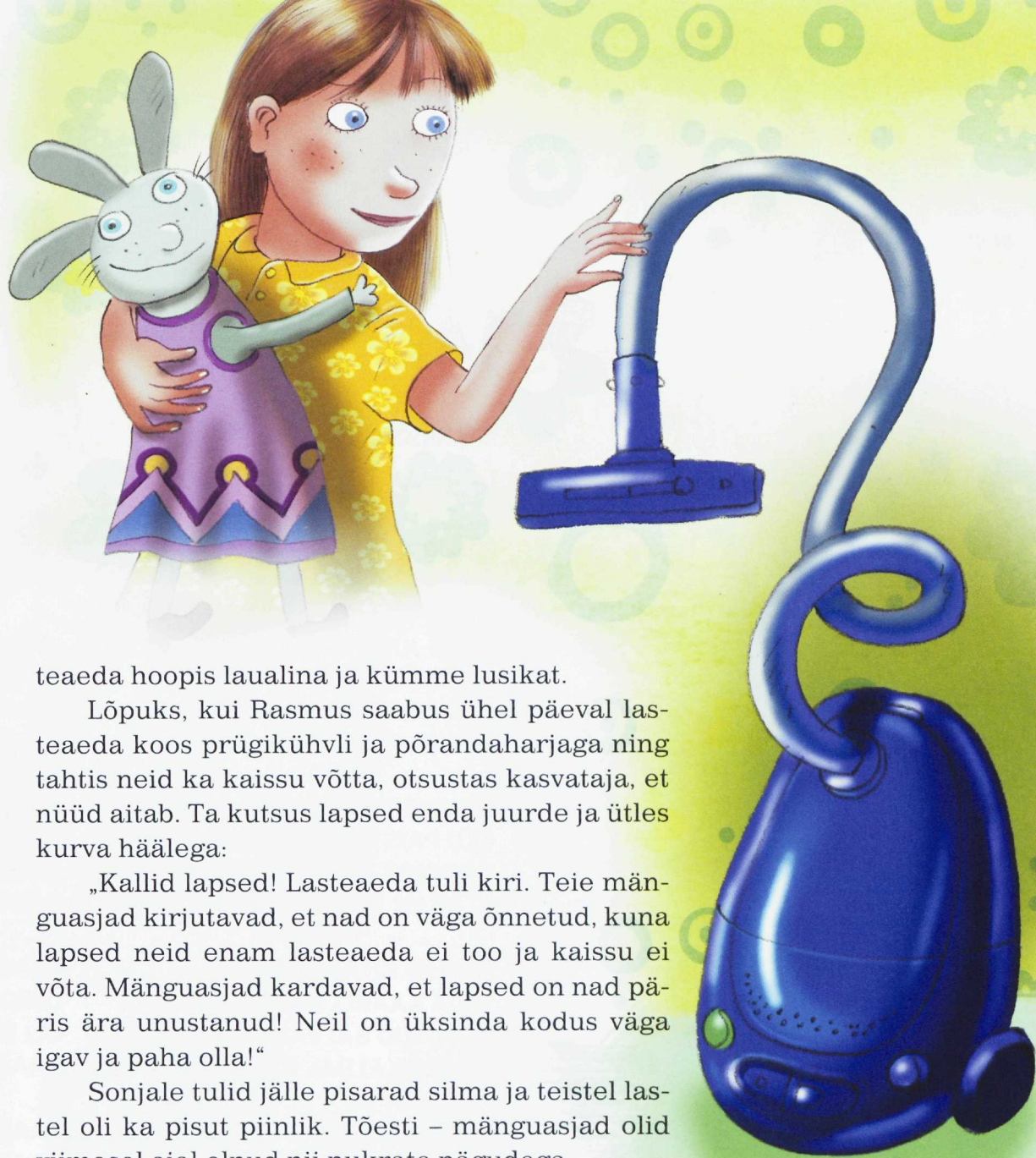
„Kuidas sa tolmuimejaga ühes voodis magad?“ kahtles kasvataja. „Ta on liiga suur.“

„Pole viga!“ kostis Rasmus suuremeelselt. „Ma võin serva peal magada. Peaasi, et tolmuimejal hea oleks.“

Lapsed hakkasid nüüd iga päev kodust kõikvõimalikke asju kaasa tassima. Toodi nukraid supipotte ja õnnetuid panne, kurvameelseid ämbreid ja üksildasi äratuskelli. Väike Sonja tõi rulli kempsupaberit ja Luukas tõi teekannu.

„Tahaks televiisori ka tuua, aga see on liiga raske,“ kurtis Mari. „Ja söögilaua. Mõelge, vaene söögilaud pole kunagi köögist välja saanud!“

Aga kuna söögilaud oli lasteaeda toomiseks ja kaissu võtmiseks siiski liiga suur, tõi Mari las-

teaeda hoopis laualina ja kümme lusikat.

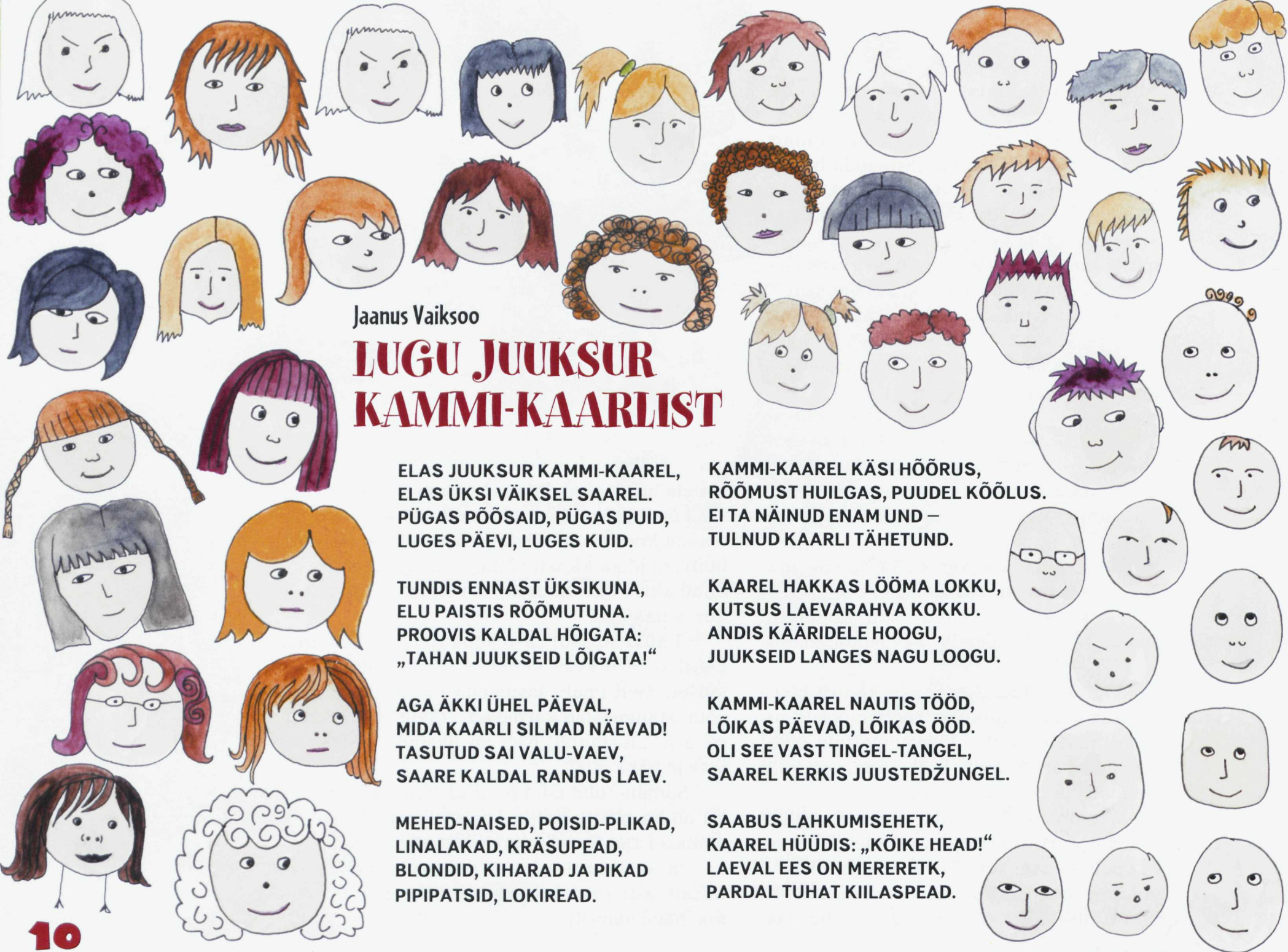
Lõpuks, kui Rasmus saabus ühel päeval lasteaeda koos prügikühvli ja põrandaharjaga ning tahtis neid ka kaissu võtta, otsustas kasvataja, et nüüd aitab. Ta kutsus lapsed enda juurde ja ütles kurva häälega:

„Kallid lapsed! Lasteaeda tuli kiri. Teie mänguasjad kirjutavad, et nad on väga õnnetud, kuna lapsed neid enam lasteaeda ei too ja kaissu ei võta. Mänguasjad kardavad, et lapsed on nad päris ära unustanud! Neil on üksinda kodus väga igav ja paha olla!“

Sonjale tulid jälle pisarad silma ja teistel lastel oli ka pisut piinlik. Tõesti – mänguasjad olid viimasel ajal olnud nii nukrate nägudega ...

Ja järgmisel päeval pääsesid mänguasjad uuesti lasteaeda ja hakkasid laste kaisus magama, nagu vanasti.

Jaanus Vaiksoo

LUGU JUUKSUR KAMMI-KAARLIST

ELAS JUUKSUR KAMMI-KAAREL,
ELAS ÜKSI VÄIKSEL SAAREL.
PÜGAS PÕÖSAID, PÜGAS PUID,
LUGES PÄEVI, LUGES KUID.

TUNDIS ENNAST ÜKSIKUNA,
ELU PAISTIS RÕÖMUTUNA.
PROOVIS KALDAL HÕIGATA:
„TAHAN JUUKSEID LÕIGATA!“

AGA ÄKKI ÜHEL PÄEVAL,
MIDA KAARLI SILMAD NÄEVAD!
TASUTUD SAI VALU-VAEV,
SAARE KALDAL RANDUS LAEV.

MEHED-NAISED, POISID-PLIKAD,
LINALAKAD, KRÄSUPEAD,
BLONDID, KIHARAD JA PIKAD
PIPIPATSID, LOKIREAD.

KAMMI-KAAREL KÄSI HÕÖRUS,
RÕÖMUST HUILGAS, PUUDEL KÕÕLUS.
EI TA NÄINUD ENAM UND –
TULNUD KAARLI TÄHETUND.

KAAREL HAKKAS LÕÖMA LOKKU,
KUTSUS LAEVARAHVA KOKKU.
ANDIS KÄÄRIDELE HOOGU,
JUUKSEID LANGES NAGU LOOGU.

KAMMI-KAAREL NAUTIS TÖÖD,
LÕIKAS PÄEVAD, LÕIKAS ÖÖD.
OLI SEE VAST TINGEL-TANGEL,
SAAREL KERKIS JUUSTEDŽUNGEL.

SAABUS LAHKUMISEHETK,
KAAREL HÜÜDIS: „KÕIKE HEAD!“
LAEVAL EES ON MERERETK,
PARDAL TUHAT KIILASPEAD.

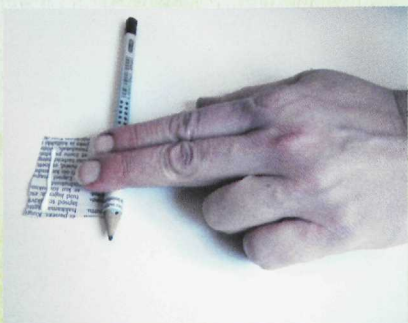
PAPERPÄRLITEST KÄELAKEE

Mida kõike annab ühe ajalehega ette võtta! Täheke õpetab seekord, kuidas ajalehest pärleid meisterdada.

REBI AJALEHEST RIBAD. AJALEHT REBENEB VAID ÜHES SUUNAS. PROOVI JÄRELE!

Meisterdamist õpetas Mari Viik.

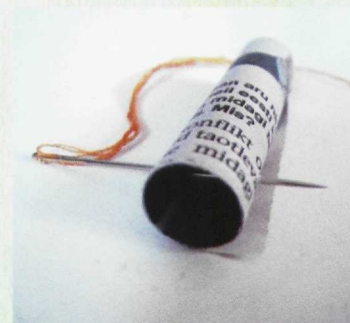
PANE PAPERIRIBA ÜHTE SERVA LIIMI.

RULLI PAPERIRIBA ÜMBER PLIATSI NII, ET LIIMINE OTS KINNITUKS RULLI KÜLGE.

VALMISTA PIISAV KOGUS PAPERIRULLE.

AJA TUGEVAMA NIIDI JA NÕELA ABIL PAPERIRULLID RITTA NAGU PÄRLID.

KUI TAHAD TEHA KÄEVÖRU, KASUTA NIIDI ASEMEL PEENIKEST KUMMI.

ÄRTU EMAND

Seekord loeme Wimbergi lustaka luuletuse ärtu emandast, kelle peast segi mineku tõttu valmis uhke tort. Paraku ajas ärtu soldat selle kohe maha. No miks ta küll nii tegi?

ÄRTU EMAND PEAST LÄKS SEGI –
KÖÖKI LÄKS JA TORDI TEGI.
AGA ÄRTU SOLDAT PAHA
LÄKS JA AJAS TORDI MAHA.

Istu rätsepaistes sirge seljaga. Õlad alla ja kael pikaks! Hakkame salmi lugema!

1. ÄRTU

Moodusta kätest süda ehk ärtu märk.

2. EMAND

Tee oma kätest kahar kleit nagu kuningannal. Püüa käed viia nii taha, kui võimalik. Tunne, kuidas abaluud seljal kokku saavad. Suru õlad alla ning püüa ennast tõsta nii pikaks, kui suudad.

6. JA TORDI TEGI.

Joonista kätega maailma suurim tort ja ära unusta sirutada end pikaks ja kauniks.

3. PEAST

Näita parema käega pead!

4. LÄKS SEGI –

„Läks lolliks“ liigutus. No seda oskavad küll kõik!

5. KÖÖKI LÄKS

Tema Majesteet jooksis kööki. Sina tee kätega neli hoogsat jooksulliigutust.

7. AGA

Oi, mis nüüd juhtuma hakkab! Tõsta vasak nimetissõrm.

8. ÄRTU

Moodusta kätest süda.

9. SOLDAT

Soldatil on harilikult püss. Näita seda kätega.

10. PAHA

Varsti selgub, kui paha see soldat on. Raputa krimpsus näoga pead.

11. LÄKS JA

Tee kätega neli hoogsat jooksuliigutust.

12. AJAS

Pane parem käsi vasakule põlvele.

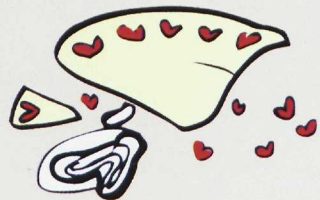
13. TORDI

Pane vasak käsi paremale põlvele.

14. MAHA.

Liiguta pead alla-üles.

Lilli Remmel
salmi luuesid Aari ja Mattias,
pildistas Teet Malsroos.

KATKEND LEEDU KIRJANIKU SELEMONAS PALTANAVIČIUSE RAAMATUST „NELITEIST KIRJA METSAST“ ILMUB KIRJASTUSE NIEKO RIMTO LOAL.

TERE-TORE!

Ootasin ja ootasin sind metsas, aga ära ei oodanudki.

Leedu keelest tõlkinud Juhan Raud, illustreerinud Lina Eitmantytė-Valužienė

Hiljuti märkas, et pajude koor on juba ära kuivanud, sestap kolisin jõe lähedale tagasi. Tead, ma olin endale talveks väga mõnusa aia leidnud. Seal polnud keegi õunapuude koort kinni sidunud, seega ma ei pidanudki kuhugi mujale minema. Kui teada tahad, siis kõige maitsvamad on need oksad, mis asuvad kõrget, eriti just otsad. Et nendeni jõuda, ronisin mööda üht mesipuud ja muudkui järasin ja närisin.

Pärast seda pidasid jänesed pulmi. Oleksid võinud vähemalt sel aastal meile külla tulla. Ma ei mäletagi enam, mitmendat kevadet ma sind juba kutsunud olen ...

Aa, muide. Sa ei teagi ... Kogu talve kimbutasid meid jahimehed. Hea, et ma olen juba vana ja kogunud jänes – need jahimehed polnud langenud vurrugi väärt. Aeg-ajalt vedasid

nad ka mõne koera siia, aga üldiselt lollitasid jänesed teda nii, et jahimehed otsisid meid öhtuni. Ükskord meelitasin ma nende koera sedavõrd õhukesele jääle, et too oleks peaaegu ära uppunud. Ega sul ometi kodus koera ei ole? Kui on, siis on meie sõprusel kriips peal.

Muide, ma sain hiljuti isaks, kas tead. Vaatasin üle oma kõik neli lapsukest, kes lohus lebasid – nad on nii minu moodi! Eriti üks neist on säherdune kikk-kõrv, tõeliselt vahva sell.

Ootan pikisilmi värsket muru. Ehk tuled siis ka sina metsa? Muudkui tegeled seal oma linnas ei-tea-millega. Kui siia hakkad tulema, anna sellest ette teada. Ah jaa, peaaegu oleksin ära unustanud – siin metsas elab ka üks rebane. Ise arvab, et on hirmus tark, aga ma pole näinud temast lollimat looma. Tuled siia, siis ma näitan sulle teda lähemalt.

Parimate soovidega JÄNES

Selemonas Paltanavičius

Illustratsioonid
Lina Eitmantytė-Valužienė

Labas, kaip gyvenimi?

14 laišku iš girios

LINAVÄSTRIK

Linavästrik on jäälõhkuja. Seda peaksid teadma kõik, kes elavad vee ääres.

Kui linavästrik ehk jäälõhkuja on kohale saabunud, siis ära enam jää peale kõndima mine. Mahlakuu alguses on ta juba kohal, viibutab sabaga, pörutab põlvega ja selle peale ongi jää läinud. Nii rahvas räägib. Selline kõva jõud pidi linavästrikul olema. Ise väike nagu pisividin, aga hästi agar ja silmatorkav lind.

Vanasti oli tal rahvale kevadel ka teadaanne – linakasvu kohta. Lina oli talus tähtis taim: temast kooti riideid, tema müügist saadi raha. Kui linavästrikku nähti kõrgel lendamas või kõrge koha peal istumas, siis pidi sel aastal kasvama ilus lina. Kui teda nähti maas või madalal, siis pidi ka lina tulema vilets. Selle ennustuse järgi on linnuke ka oma nime saanud.

Linnuisa ja -ema paistavad kaugelt vaadates üsna ühtemoodi, aga kui neid kõrvuti näha, siis tunneb ära küll, kumb on kumb. Isal on must müts peas laiem ja selgem, ka rinna peal on musta värvi rohkem. Pesast väljalennanud poegadel pole veel selliseid kaunistusi, nemad on ainult halli ja valget värvi. Sügiseks on kõik pojad liikvel ja siis näeb neid heledamaid linavästrikke hoopis rohkem kui mustakirjusid.

Linavästrik on inimesele tore kaaslane. Iga talu juures leiab ta koha, kus ennast sisse seada ilma inimest segamata. Otsib mõne tühimiku katuses, sein vahel või puuriida taga ja ehitab sinna heinakõrrekestest pesa. Ta on nii virk, et oskab käia ainult jooksujalu. Ei ole tal õieti aega laulugi laulda. Sul peab hea õnn olema, et linavästrikul laulu kuulda. See on siis üks pikem kiire sidin, pandud kokku neistsamadest lühematest sidistustest, mis harilikult tema nokast tulevad.

LINAVÄSTRIK ON INIMESELE TORE KAASLANE.

Tal on tõesti kogu aeg kiire: suvega jõuab ta kaks pesakonda poegi üles kasvatada, kokku oma kümme tükki. Sealjuures on tal abi ka inimesest: kui tehakse peenraid ja liigutatakse mulda, siis on linnuke jaol ja haarab kärmelt neid putukaid, kes pole jõudnud maa sisse peitu minna. Veel meeldivad talle veeäärsed paigad. Seal ta lippab ringi ja otsib agaralt toitu – ikka kõiksuguseid väiksemaid putukaid. Ise aiva vibutab saba, nagu annaks see talle jõudu juurde.

Oma rõõmsa olemisega on ta kõigile armsaks saanud. Meie naaberrahvas lätlased on ta koguni rahvuslinnuks valinud, nii nagu meie rahvas on valinud suitsupääsukese.

*Võru keelest vahendanud ja täiendanud Urmas Kalla,
pildistanud Arne Ader*

Joonistanud Miina Karindi, 9 a, Tabasalu muusikakool

KEVAD

Kevadel on päris soe,
külm ei enam põue poe.
Poes on joped-kasukad –
keegi neid ei kasuta.
Kevadel on palju vett.
Laps ju tahab seda, et
oleks väga palju vett.
Tahab vees sulistada,
kala moodi mulistada.
Õhtuks ema keedab sööki,
laps veel lisaks nõuab kooki.

Joosep Mürk, 1. kl,
Kuusalu keskkool

EMA ÜTLEB „A“

Emä, ütles „A“, siis saad apelsini.
Ütle „B“, siis saad banaani.
Kui ütled „K“, siis saad kooki.
Veel parem – ütles „E“,
siis saad emakeelepäeva!

Sünn Soost, 2. kl,
Kuusalu keskkool

JOOKSEV MAJA

Ühes väikeses linnas oli hästi suur maja. Seal majas elas hea võlur. Ükskord tegi võlur katseid ja ajas ühe vedeliku ümber. Siis hakkas maa värisema ja majale tekkisid käed ja jalad. Maja tõusis püsti ja jooksis ära. Nüüd ei leia võlur iial oma maja üles.

Artur Eksi, 2. kl, Tartu Kivilinna gümnaasium

VARES LAEVAKAPTEN

Kord oli vares laevakapteniks. Ta pidutses laeval ja tegi muud huvitavat. Kord sõitsid nad jäätüki otsa, siis jäi ankur sellesse kinni. Vares lendas laevalt minema, kuid kukkus vette. Kui vares sadamasse jõudis, olid tal kõik mereröövli asjad kadunud!

Mikk Annama, 2. kl,
Tartu Kivilinna gümnaasium

Joonistanud Laura Rebane, Punamütsikese mudilasmaja

LIISU AVASTUS

Kui väike Liisu ärkas, siis tema kohe märkas, et lilli juba tärkas. Ta rõõmsalt õue läks.

Õues vesi vulises ja imearmsalt sulises. Siis Liisu õrnalt ümises, õu vaikselt vastu kumises.

Väike Liisu tuppa lippas, emale seal kaela hüppas: „Kevad käes on nüüd!“ Ja ema mantli ära müüs.

Katriin Rüütsalu, 2. kl,
Kuusalu keskkool

REBANE KÜLMETAB

Elas kord üks rebane, kes päevast päeva külmetas. Ta ei saanud üldse ilma salli ja tekita olla. Ta ootas nii väga juba suve. Kuid praegu oli talv.

Ta istus kaua-kaua enda tugi toolis. Kui ta mõne aja pärast aknast välja vaatas, nägi ta, et päike paistis ja toas oli ka soojem. suvi oligi käes! Nüüd ei pidanud rebane enam külmetama.

Malen Sander, 2. kl,
Tartu Kivilinna
gümnaasium

ELU UUS

Ehitan, ehitan pika tee –
nii et päikeseni ulatub see.
Ehitan, ehitan pika tee –
jah, lausa kuuni ulatub see!
Kuult aga leian ma
mustad laigud,
mustad laigud kui
suured silmad.
Silmast leian kirstu suure,
kirstust aga elu uue.

Arp Reindla, 6 a, Tallinn

VEEALUNE MAA

Vee all oli aardekirst. Seal olid kalliskivid. Need haisesid väga jubedalt. Kui piraadid kalliskivid ära varastasid, siis kukkusid nad pikali. Varsti tuli hai ja söi nad ära. Sellest hakkas hail kõht valutama!

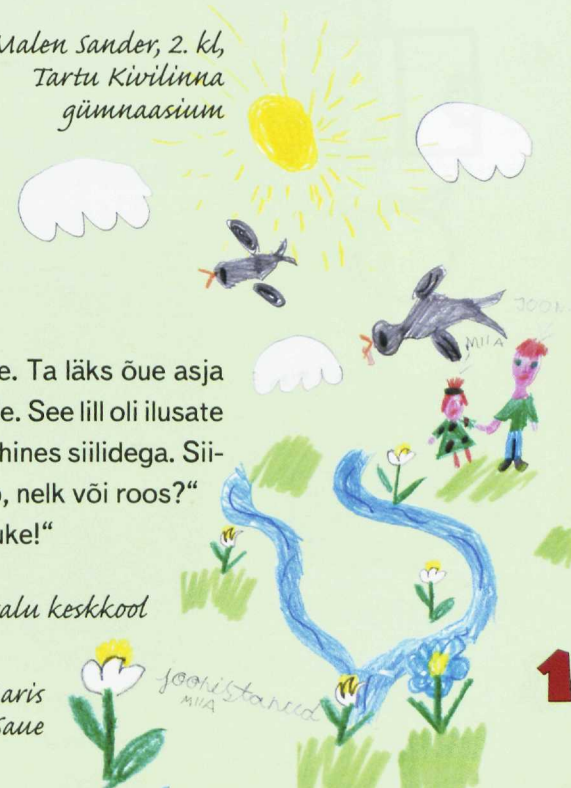
Anett Kirt, 1. kl,
Kuusalu keskkool

JÄNES JUTA JA MÄRTSIKELLUKE

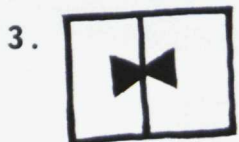
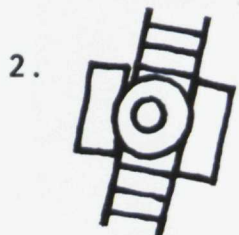
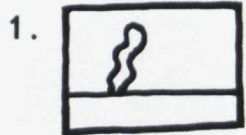
Jännes Juta ärkas hommikul suure lärmi peale. Ta läks õue asja uurima. Õues olid siililapsed, kes vaatasid lille. See lill oli ilusate valgete õite ja roheliste mummudega. Juta ühines siilidega. Siilid arutasid: „Mis lill see on? Kas see on tulp, nelk või roos?“ „Muidugi!“ ütles Juta, „See on ju märtsikelluke!“

Marta Raidla, 1. kl, Kuusalu keskkool

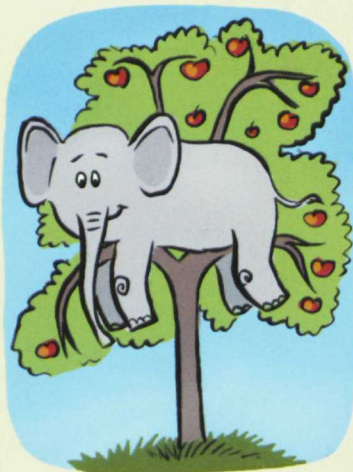
Joonistanud Miia Maris
Praks, 7 a, Saue

Mis on pildil?

VASTUSED
1. HAAKAEVAJA SUITSETAB.
2. KOHVIRIGA KAUBOI LAHEB.
MÕDA RAUDTEED.
3. MEES LIFTIS, LIPS UKSE VAHEL.
4. ISA LOEB AJALEHTE.
5. VUNTSIDEGA KIILASPEA.

Küsimusi ja vastuseid

Kuidas saada elevant õunapuu otsa?
Tuleb õunaseeme maha külvata ja elevant selle peale istuma panna.

Mida ütleb vihmauss elevanti kohates?
„Sülita kohe minu sugulane suust välja!”

Miks püherdab elevant jahus?
Sest ta tahab karnevalil lihapiirukat mängida ...

Milline on maailma kõige aeglasem liikumine?
See, kui tigu kurvis pidurdab.

Mis saab siis, kui ühendada elevant hiirega?
Londiga arvuti!

Mis juhtub, kui kirjatuvi abiellub rähniga?
Sünnib lind, kes enne kirja toomist koputab uksele.

Mis siis saab, kui kaks sajajalgset üksteist kallistavad?
Elusa tõmbluku!

Mida joovad krokodillipojad?
Krokakoolat.

Mille poolest sarnaneb koer ja kuri õpetaja?
Mõlemad hauguvad.

Mida ütleb üheaastane viinamari kahekümneaastasele viinamarjale?
„No tere kah, rosin!”

Mis on roheline ja lendab kiiresti lõuna suunas?
Puhkusele ruttav kapsas.

Mis on pruun ja tuleb aegamisi lennates lõuna poolt?
Puhkuselt tagasi pöörduv kapsas.

Miks saabub öö maakera eri paigus erineval ajal?
Et Une-Mati jõuaks igale poole!

Kuidas saadakse šokolaadimune?
Tuleb kanu mõnda aega kakaoga toita.

Millal hispaanlane ütleb „Tere hommikust!”?
Siis, kui ta oskab eesti keelt.

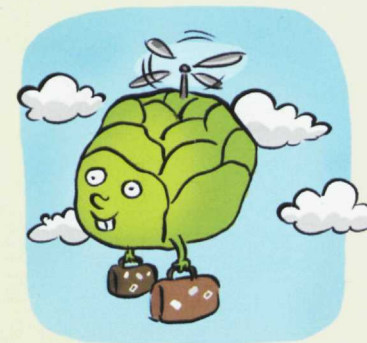
Mis on roheline, karvane ja näeb välja nagu koletis?
Roheline karvane koletis.

Miks jänes jookseb üle tee?
Seepärast, et ta tee alt läbi ei pääse.

Kuidas on kõige parem jäneseid püüda?
Mine põõsa taha ja tee porgandi häält!

Kus on kõige rohkem jäneseid?
Bussides, trammides ja trollides.

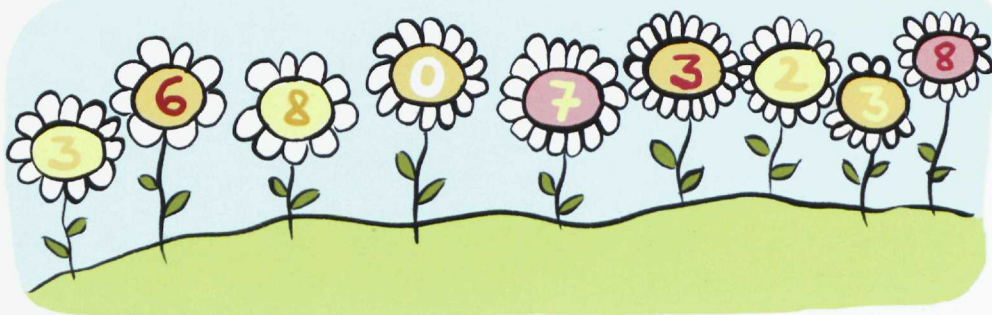
Mille poolest sarnaneb jänes elevantiga?
Mõlemad algavad E-tähega, välja arvatud jänes.

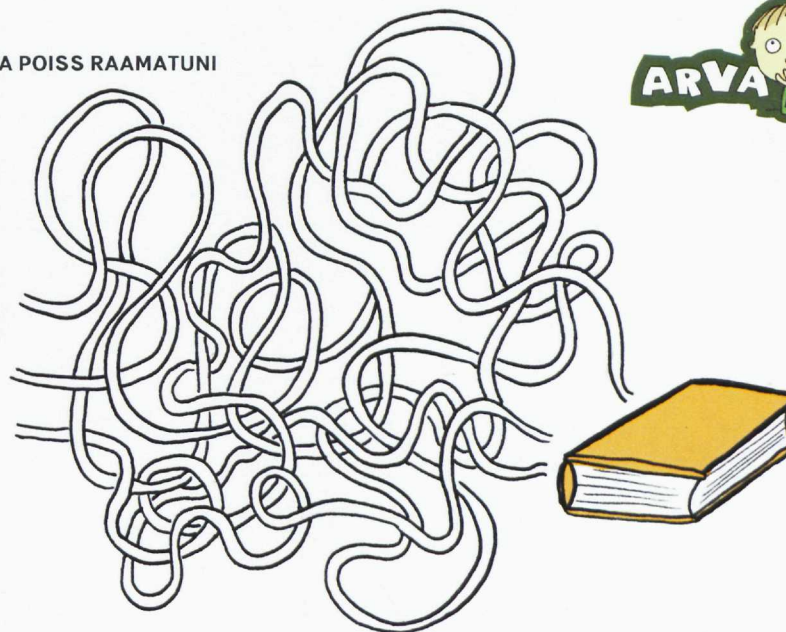
PANE LOOMAD TÄHESTIKU JÄRJEKORDA. MITMES ON KAAMEL?

PAARITUTE ÕIELEHTEDEGA LILLED ÜTLEVAD SULLE, MITU LIIKI MARDIKAIKID ELAB TEADAOLEVALT EESTIS.

AITA POISS RAAMATUNI

ARVA ÄRA!

MIS ON NENDE LEMMIKLILLED?

LI SILLIN
KAI KARRAK

KULLE KRUPP

RIHO EEDI

MIKU EKULELL

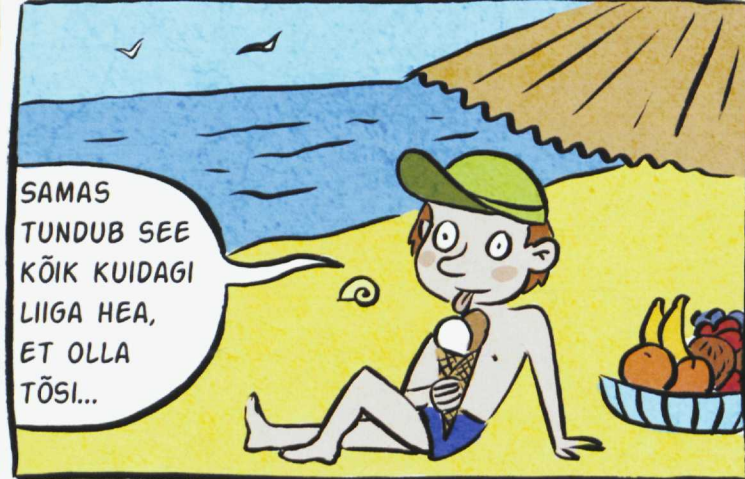
Joonistanud Elina Sildre

Tähekesse toimetuse ootab vastuseid 18. maiks meiliaadressil ristsona@taheke.ee või postkaardil aadressiga Roosikrantsi 6, 10119 Tallinn. Lahendajate vahel loositakse välja raamat „Kunskmoor“.

EELMISE „ARVA ÄRA!“ VÕITJA ON HANNA-MARIA METS TARTUST. PALJU ÕNNE!

SININE ESMASPÄEV

ELINA SILDRE

HIND 1.50 EUROT (23. 47 KROONI)

Joonistanud Elina Sildre